Utdannings-
direktoratet

Utdanningsdirektoratets bruk av statistikk fra Vigo

Presentasjon på Brukerforum VIGO 2026

4. November

Stian Aleksander Uvaag og Tonje Haugberg

vigo
BRUKERFORUM
2026

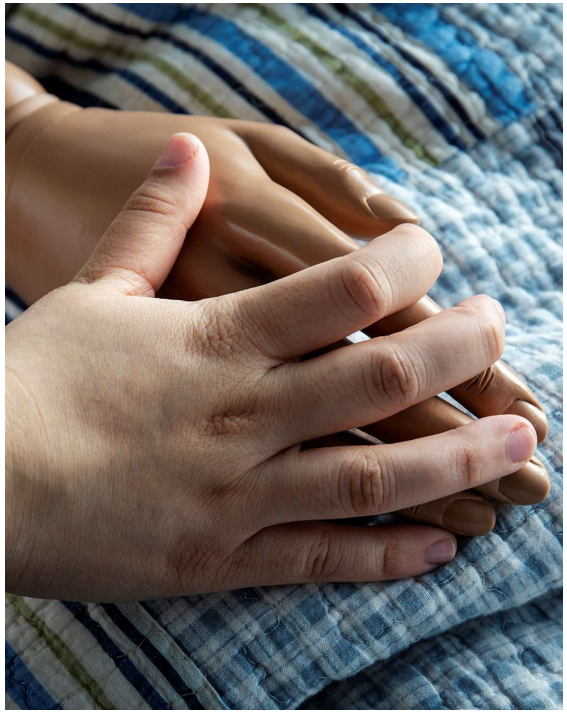
Utdannings-
direktoratet

Registrering av elever med individuelt tilrettelagt opplæring

H--, HT-, HTA og HTH i programområdekoden

Hvorfor jobbes det spesielt med registrering av ITO nå?

- Utvidet rett kan gi elever med mål om planlagt sluttkompetanse på lavere nivå mer tid i opplæring enn før.
- Kunnskapsdepartement har fanget opp en bekymring fra fylkeskommuner og skoler om at utvidet rett for denne elevgruppen kan gi økte kostnader for skolene.
- De ønsker derfor bedre kunnskap om statistikken for å kunne følge med på eventuelle konsekvenser av utvidet rett for denne gruppen.

Hvilke registreringer snakker vi om?

Fra og med 7. posisjon i programområdekoden, f.eks. STUSP1H---

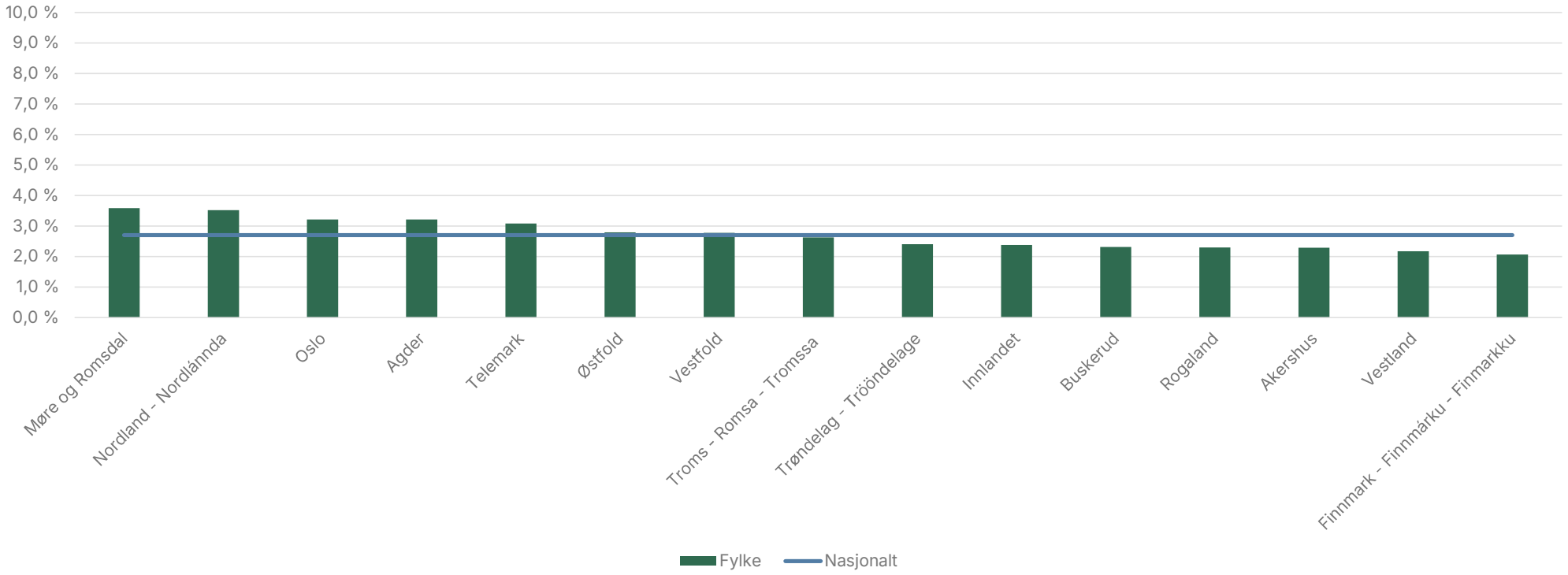
H--	Planlagt sluttkompetanse på lavere nivå
HT-	Individuelt tilrettelagt opplæring i egen gruppe
HTA	Arbeidslivstrening
HTH	Hverdagslivstrening

Hva viser dataene?

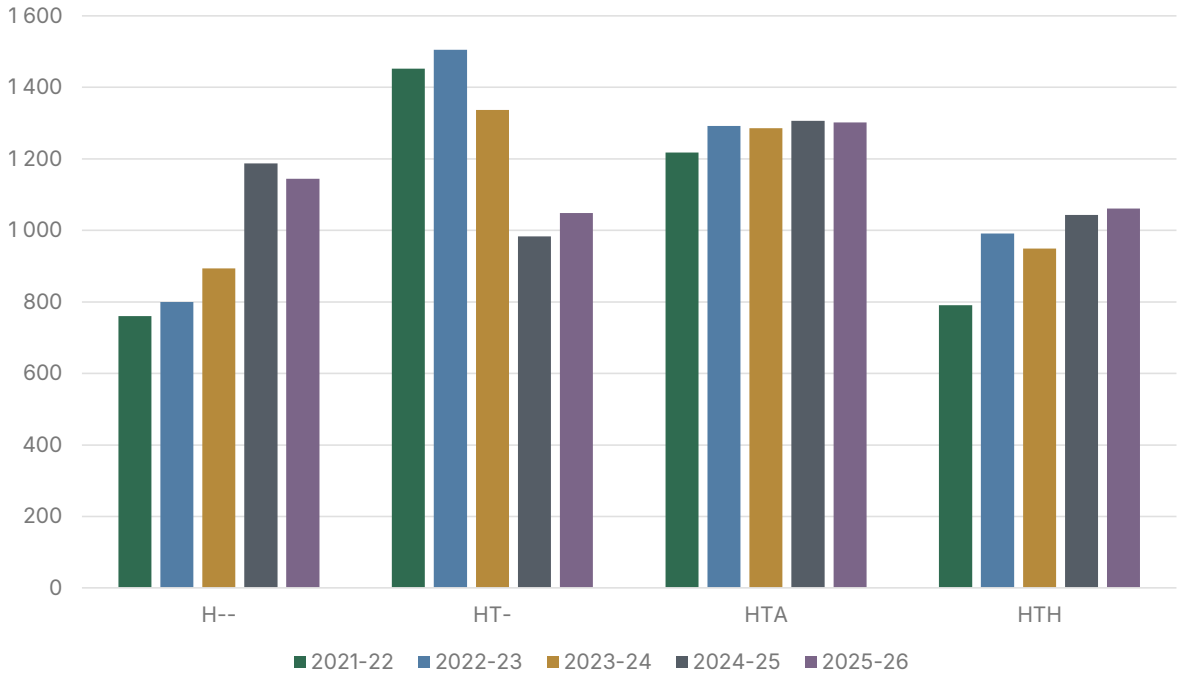
- Ikke alle fylkeskommuner bruker alle «H-kodene»
- Det ser ut til at noen fylkeskommuner bytter hvilke koder de bruker fra et år til et annet
- Årskoder brukes ulikt, for eksempel setter noen fylker alle på første år i opplæring (eks. STUSP1HTA1), uavhengig av hvor lenge eleven har vært i opplæring

Andel elever med elevstatus A (H-koder) totalt per fylke (2024-25)

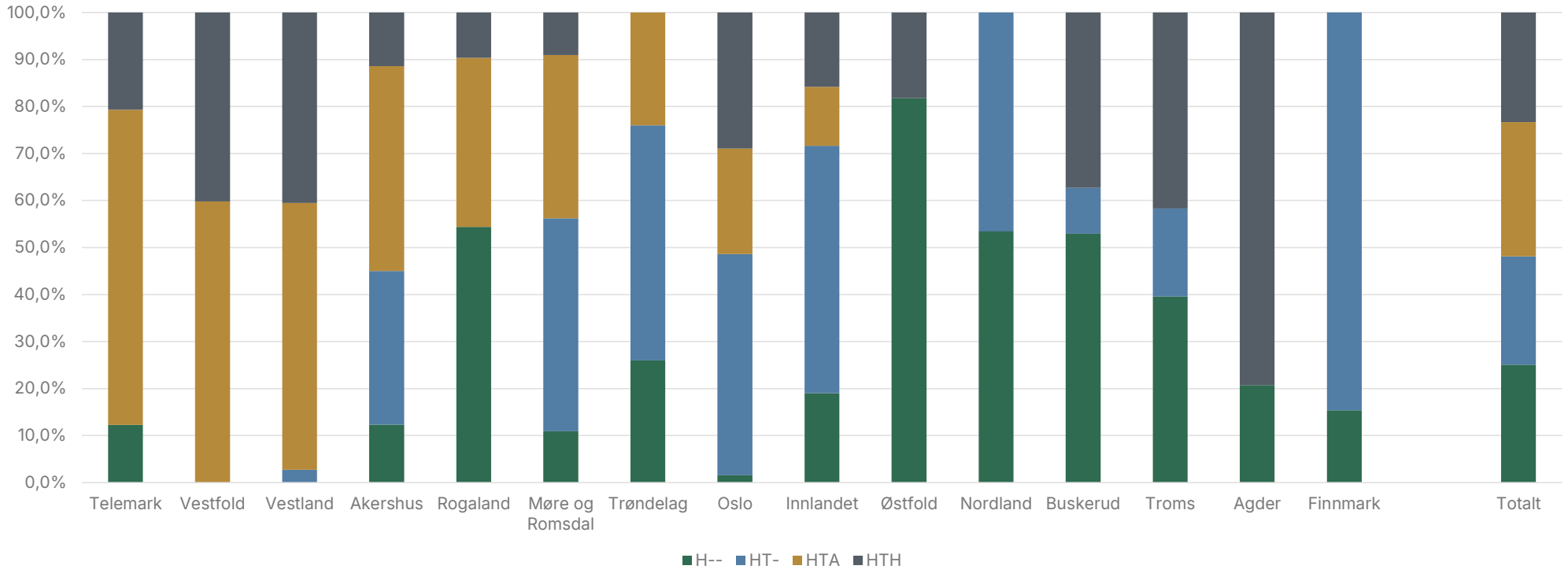

Endringer siste 5 år

- Flere med H—
- Færre med HT
- Mer stabilt for HTA og HTH

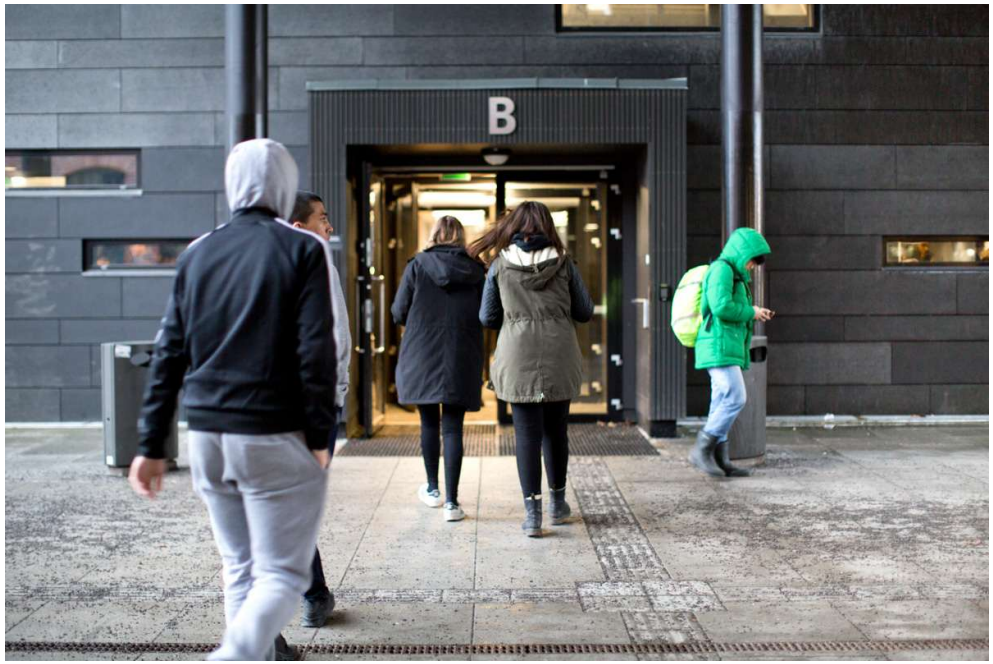

Fylkesoversikt – andel av H-kodene av alle H

Hva skyldes ulikhetene i kodebruken?

- Ulik praksis og tilbud, eller ulik registreringspraksis?
- Er det slik at fylker som ikke har registrert elever på HTH ikke har tilbud om hverdagslivstrening?
- Hvordan er dialogen mellom fylkeskommunen/ inntak/skolene når det gjelder registrering?

Tre konkrete konsekvenser av ulik registreringspraksis

1

Vi kan ikke følge utviklingen

Endringer i tall kan skyldes endringer i elevgruppen, tilbudet eller registreringspraksisen.

2

Sammenligninger blir usikre

Fylker kan framstå som ulike fordi de fører samme type tilbud på forskjellige koder.

3

Styringsinformasjonen svekkes

Det blir vanskeligere å vurdere kapasitetsbehov, varighet i opplæringen og økonomiske konsekvenser.

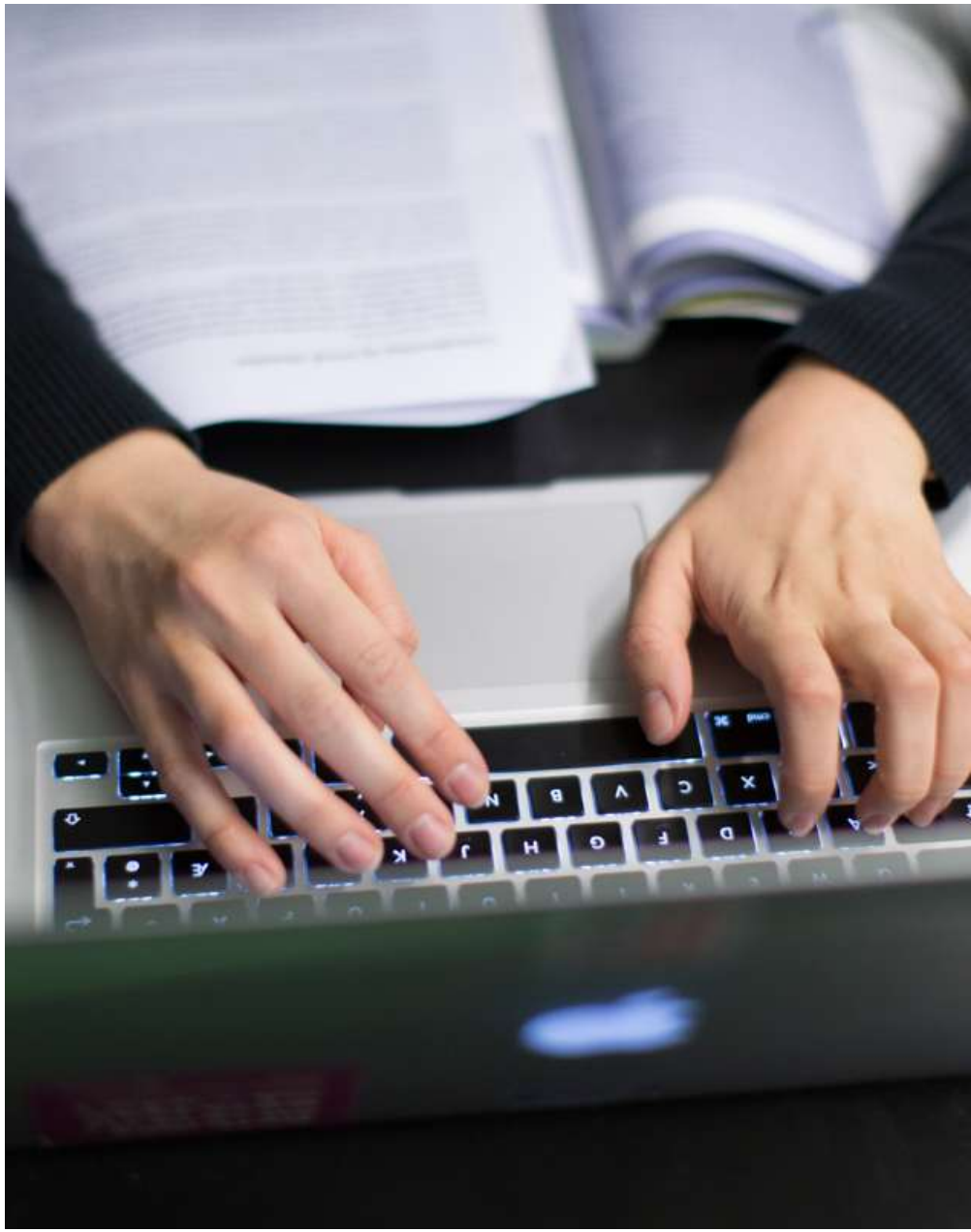
Utdannings-
direktoratet

Mer opplæring

Tallgrunnlag og mulige konsekvenser for nasjonal statistikk

Hva er mer opplæring?

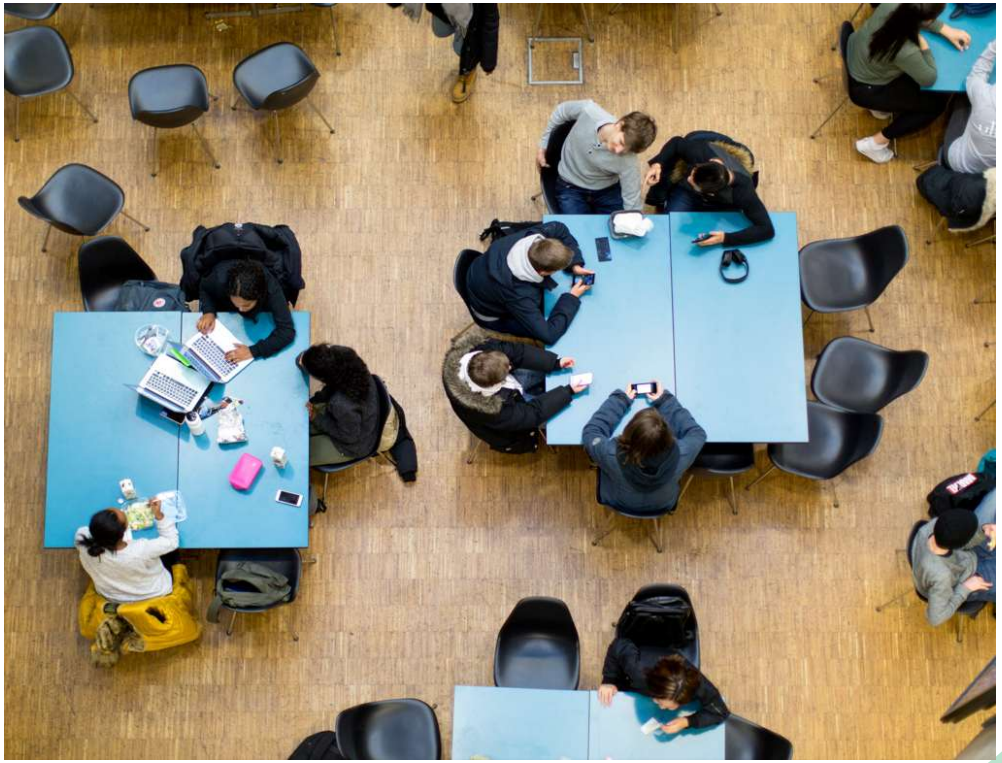
I ny opplæringslov har ulike grupper rett til mer opplæring for å bestå/fullføre videregående opplæring.

Hva er mer opplæring for elever og voksne deltakere?

Elever som ikke har bestått standpunktkarakter eller eksamenskarakter i ett eller flere fag, har rett til å få mer opplæring hvis de tidligere har gjennomført opplæringen.

Voksne deltakere i videregående opplæring som har gjennomført opplæringen, men ikke har fått bestått standpunktkarakter eller eksamen i et eller flere fag, har rett til mer opplæring i faget.

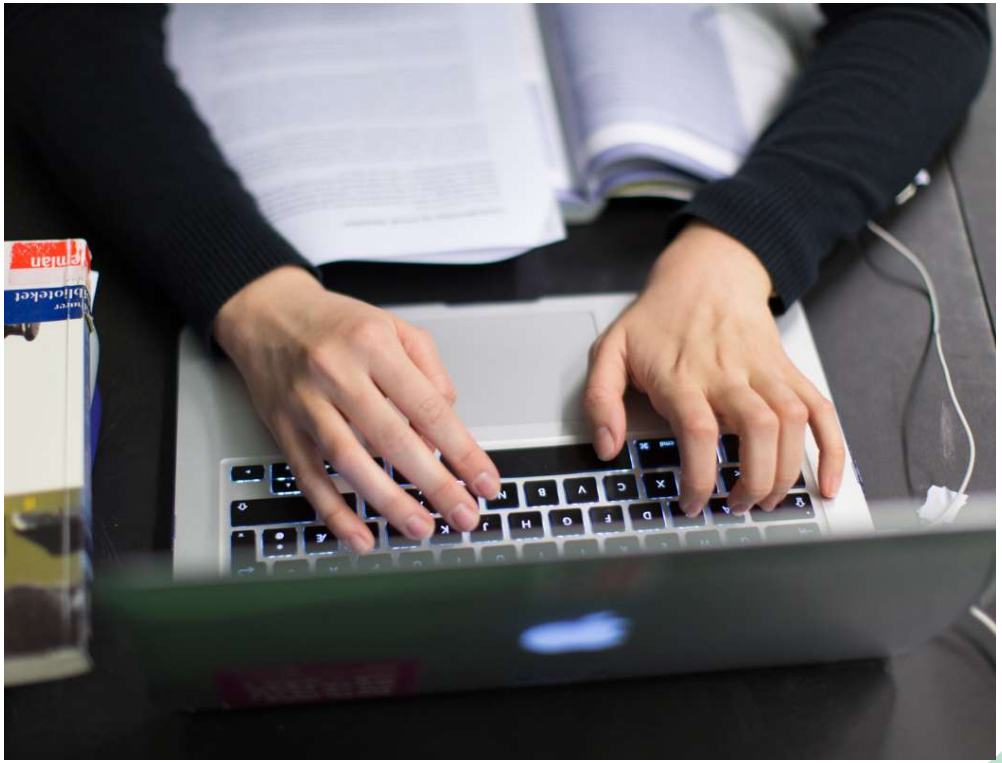

Hva er mer opplæring for de som får opplæring i bedrift?

Det er ytterligere to grupper i fagopplæringen som rett til mer opplæring:

- de som har strøket på fag- eller svenneprøven
- de som ikke har bestått nødvendig eksamen før fag- eller svenneprøven

  Dette er eksempelvis eksamener i EL-fagene, der det er et krav i læreplanen at alle må ha bestått en skriftlig eksamen på vg3-nivå før fagprøven. Disse eksamenene skiller seg fra vanlige eleveksamener, fordi sluttvurderingen i disse fagene ikke er en standpunktkarakter.

Rett til mer opplæring

Her kan du lese om rett til mer opplæring for elever og de som har læretid i bedrift. De som har gjennomført opplæringen, men ikke har bestått standpunktkarakter, eksamenskarakter eller fag- eller svenneprøve, har rett til mer opplæring.

REGELVERK | Sist endret: 03.04.2025 Last ned

Søk i dokumentet × Søk

1. Mer opplæring når fag ikke er bestått
2. Organisering av mer opplæring
3. Mer opplæring når fag- eller svenneprøven ikke er bestått
4. Søknadsfrist
5. Egne regler om vurdering
6. Spesielt for skoler godkjent etter privatskoleloven

- Rett til mer opplæring | udir.no

Mer opplæring i fag

I mange av sine statistikker bruker **Utdanningsdirektoratet** informasjon om **fagstatus** og **elevstatus**

Det er opprettet en egen **fagstatus** for mer opplæring:

B	Mer opplæring Gjelder elever som får mer opplæring etter opplæringsforskriften § 4-3.

Det er opprettet en egen **elevstatus** for mer opplæring:

Inneholder **elevkurset** kun fag med fagstatus B (mer opplæring) (eller fagstatus B og S (avbrutt opplæringen i faget), beregnes elevkurset å ha **elevstatus B**

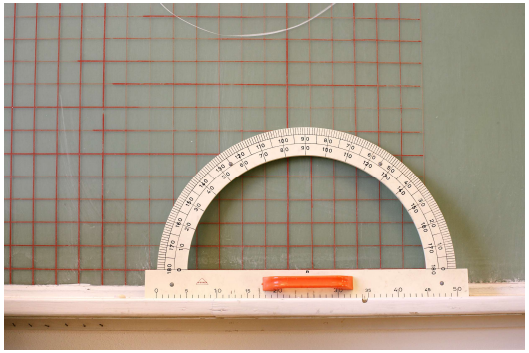
B	Mer opplæring etter opplæringsforskriften § 4-3.

(Men eventuelt utfylt manuell elevstatus overstyrer beregnet elevstatus)

Tall på mer opplæring skoleåret 2025–26

Nasjonale tall fra resultatfilene for skoleåret 2025–26:

- Cirka **1700 personer** er registrert med fagstatus B (mer opplæring)
- Disse cirka 1700 personene tok til sammen **2200 fag** med fagstatus B (mer opplæring)
  - Noen personer får mer opplæring i flere fag
- Cirka 490 personer hadde elevstatus B (altså tok de ikke fag som elev i skoleåret 2025–26)

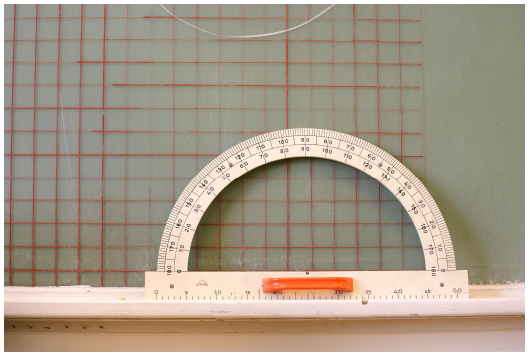

Fylke	Antall personer
Agder	62
Akershus	134
Buskerud	46
Finnmark	9
Innlandet	99
Møre og Romsdal	25
Nordland	27
Oslo	343
Østfold	119
Rogaland	120
Telemark	30
Troms	26
Trøndelag	161
Vestfold	137
Vestland	367

Fylke	Antall rader med fag
Agder	77
Akershus	203
Buskerud	61
Finnmark	13
Innlandet	108
Møre og Romsdal	44
Nordland	39
Oslo	440
Østfold	167
Rogaland	147
Telemark	50
Troms	28
Trøndelag	214
Vestfold	153
Vestland	456
Hele landet	**2200**

Fagkode	Fagnavn	Antall
MAT1019	Matematikk 1P	359
MAT1023	Matematikk 2P	210
MAT1151	Matematikk 2P-Y	134
ENG1009	Engelsk vg1 yrkesfaglige utdanningsprogram	115
MAT1117	Matematikk 1P-Y HS	113
MAT1129	Matematikk 1P-Y TP	55
SAK1001	Samfunnskunnskap	47
REA3046	Kjemi 2	39
REA3056	Matematikk R1	39
ENG1007	Engelsk vg1 studieforberedende utdanningsprogram	32
NAT1007	Naturfag vg1 studieforberedende utdanningsprogram	30
FSP6222	Spansk II	29
NOR1267	Norsk hovedmål, vg3 studieforberedende utdanningsprogram, skriftlig	29
MAT1111	Matematikk 1P-Y BA	28
MAT1021	Matematikk 1T	27
REA3058	Matematikk R2	27
NOR1262	Norsk, vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram	26
NOR1269	Norsk, vg3 studieforberedende utdanningsprogram, muntlig	24
HIS1011	Historie Vg3 påbygging til generell studiekompetanse	22
MAT1127	Matematikk 1P-Y SR	22
MAT1125	Matematikk 1P-Y RM	21
NAT1018	Naturfag Vg3 påbygging til generell studiekompetanse	21
NOR1270	Norsk hovedmål, vg3 påbygging til generell studiekompetanse, skriftlig	21

1P-Y samlet: 276

2025–26:
Cirka 220 ulike fagkoder

Konsekvenser av mer opplæring for statistikken

Udirs statistikker tar hensyn til **fagstatus / elevstatus**

Elever per 1.10 teller unike personer med **elevstatus** «E» (elev), «A» (individuelt tilrettelagt opplæring) eller «U» (utenlandsk utvekslingselev i Norge)

Karakterer i videregående skole teller kun fag der **fagstatus** er «E» (elev)

Avlagte privatisteksamener teller kun fag der **fagstatus** er «P» (privatist)

Fravær i videregående skole teller kun elever som har **elevstatus** «E» (elev)

Konsekvenser av mer opplæring for statistikken

- Siden det føres fravær på mer opplæring, vil mer opplæring påvirke fraværstallene.
  - Men siden få personer får mer opplæring er det ikke sikkert det vil ha så mye å si.

	2024-25			2025-26		
	Alle eierformer			Alle eierformer		
	Alle kjønn			Alle kjønn		
	Alle utdanningsprogram			Alle utdanningsprogram		
	Alle utdanningsprogram			Alle utdanningsprogram		
	Totalt fravær			Totalt fravær		
Nasjonalt - Fylke - Enhet	Median dager	Median timer	Antall elever	Median dager	Median timer	Antall elever
> Hele landet	6,0	22,0	166 618	4,0	24,0	170 117

Mer opplæring i bedrift

Tillegg i læretid for meropplæring	Hake tilsier at det ligger registrert tillegg i læretid for meropplæring. Eget felt viser i tilfelle antall mnd

Statistikken for perioden 2024–25:

- 35 av nye kontrakter var tagget med mer opplæring
- Ca. 220 av de løpende kontraktene var tagget med mer opplæring

Ikke lagt inn noe unntak for mer opplæring i statistikkene per nå

Utdannings-
direktoratet

Hvordan brukes data om kontrakter for å forstå unge og voksnes opplæringsløp

Tre eksempler

1

Faste statistikker / indikatorer

- Antall lærlinger
- Søkere som har fått lærekontrakt
- Gjennomføring av læretiden

2

Utredninger, oppdrag og analyser

Utdanningsdirektoratet kan produsere ytterligere tall/statistikk dersom det er et større behov for ytterligere statistikk

3

Kunnskap til dialog med fylkeskommunene

Det kan i noen tilfeller være nyttig å ta ut tall – også der registreringen er av mer usikker kvalitet – for dialog med fylkene/sektor, for eksempel i forbindelse med implementering av modulstrukturert opplæring

Faste statistikker / indikatorer

Utdanningsdirektoratets nasjonale statistikker

Statistikk fag- og yrkesopplæring

Statistikkbank

Søkere og lærebedrifter

- → Søkere videregående
- → Søkere til videregående opplæring for voksne (NY)
- → Godkjente lærebedrifter

Lærlinger

- → Antall lærlinger
- → Søkere som har fått lærekontrakt
- → Lærlingundersøkelsen – resultater

Gjennomføring og jobb

- → Fag- og svennebrev
- → Gjennomføring av læretiden
- → Sysselsetting av fagutdannede

Utdanningsdirektoratets nasjonale statistikker

- Utdanningsdirektoratets statistikker er viktig for styring og beslutninger innen fagopplæringen
- Blant annet viktige for **Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY)** og **de faglige rådene**

SRY skal:

- arbeide for å fremme yrkesfagene, og bedre tilgangen på læreplasser
- bidra til å utvikle fag- og yrkesopplæringen, inkludert karriereveiledning, slik at den ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for kompetanse
- bidra til samarbeid mellom aktuelle aktører for fag- og yrkesopplæringen nasjonalt, regionalt og lokalt, samt mellom bransjer og sektorer
- gi råd om fag- og yrkesopplæringens rolle i den samlede utdannings- og kompetansepolitikken
- ta initiativ til forskning og innovasjon i fag- og yrkesopplæringen
- gi råd om antall faglige råd og rådenes arbeidsområde og sammensetning
- ha en aktiv rolle i det internasjonale samarbeidet for å utvikle fag- og yrkesopplæringen

2. Mandatet for SRY og faglige råd | udir.no

Lærekontrakter – fylker og år

	2024	2025
Nasjonalt - Fylke - Opplæringskontor	Nye kontrakter	Nye kontrakter
Hele landet	24 249	24 918
Agder	1 579	1 696
Akershus	1 851	1 844
Buskerud	1 162	1 164
Finnmark - Finnmárku - Finmarkku	593	494
Innlandet	1 585	1 685
Møre og Romsdal	1 427	1 563
Nordland - Nordlánnda	1 282	1 293
Oslo	1 839	1 935
Rogaland	3 333	3 359
Telemark	783	806
Troms - Romsa - Tromssa	949	950
Trøndelag - Tröndelage	2 370	2 356
Vestfold	1 079	1 086
Vestland	3 232	3 531
Østfold	1 185	1 156

Disse filtrene er aktive: **Nye kontrakter** (Måltall), **Lærekontrakt** (Kontraktstype), **Alle rettstyper** (Rettstype)

For at de nasjonale statistikkene skal bli riktige og nyttige er det behov for enhetlig registreringspraksis

Hvilke utfordringer har mangel på enhetlig registering av kontrakter for statistikkene **lærekontrakter**, **søkere som har fått lærekontrakt** og **gjennomføring av læretiden**?

Modulstrukturert opplæring

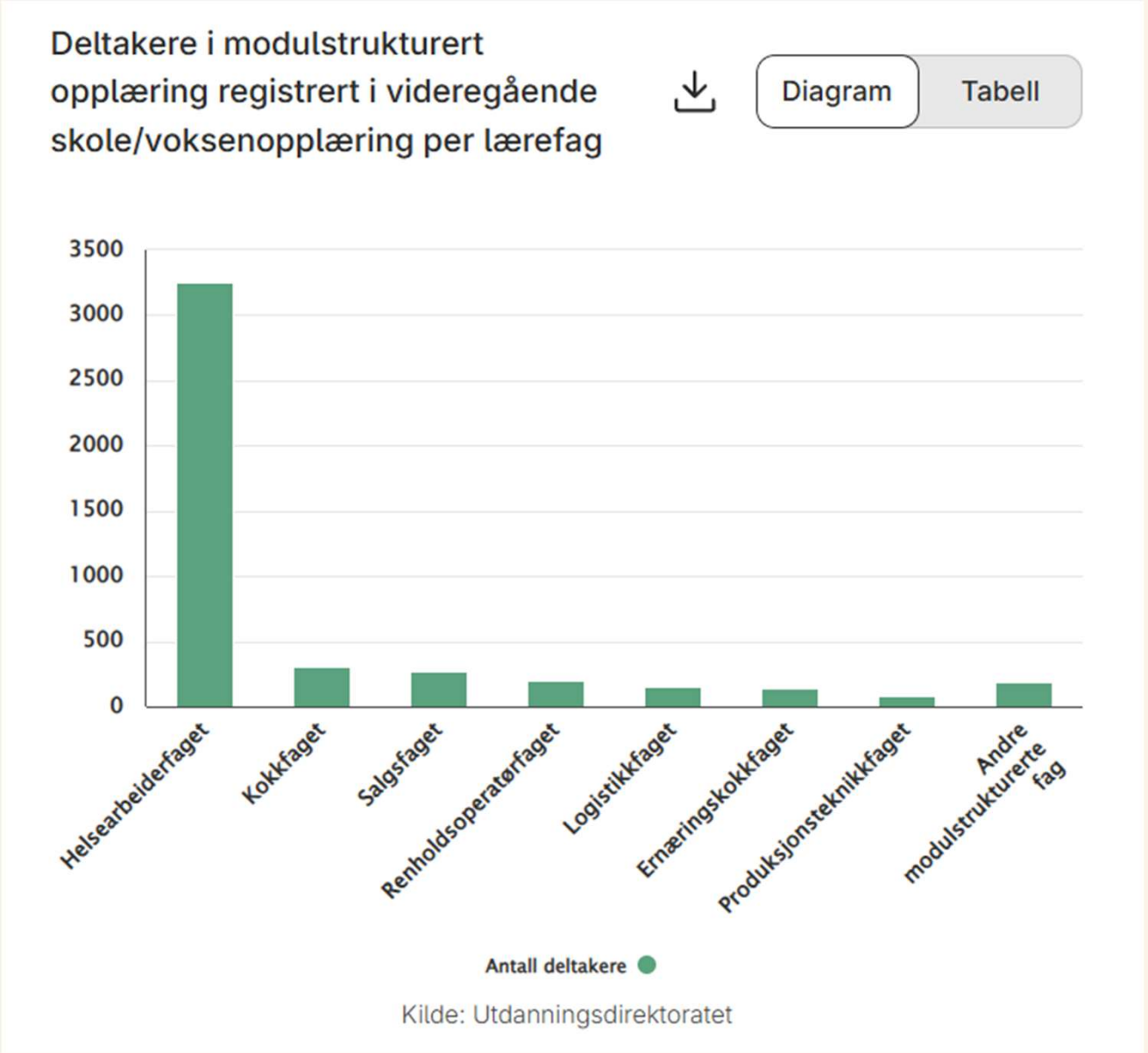
Læreplanene

- håndveverfaget
- bunadtilverkarfaget
- blomsterdekoratørfaget
- betongfaget
- helsearbeiderfaget
- fiske og fangst
- logistikkfaget
- produksjonsteknikkfaget
- gjenvinningsfaget
- snekkerfaget med fordypningsområde
- renholdsoperatørfaget
- rørleggerfaget
- maler- og overflateteknikkfaget
- salgsfaget
- kokkfaget
- ernæringskokkfaget
- frisørfaget

Fag som er besluttet for modulstrukturering:

- Barne- og ungdomsarbeiderfaget (trer i kraft 1. februar 2027)
- Yrkessjåførfaget
- Kjemiprosessfaget
- Akvakulturfaget
- Servitørfaget
- Industriell matproduksjon
- Sjømatproduksjon

Antall deltakere over 25 år
Skoleåret 2025–26

Ulik registreringspraksis i VIGO fagopplæring av deltakere i modulstrukturert opplæring som får opplæring i skole

Nasjonalt - Fylke - Opplæringskontor	2024 Alle aldersgrupper Nye kontrakter	2025 Alle aldersgrupper Nye kontrakter
Hele landet	948	1 494
Agder	115	177
Akershus	110	158
Buskerud	97	247
Finnmark - Finnmárku - Finmarkku	2	3
Innlandet	29	35
Møre og Romsdal		5
Nordland - Nordlánnda	10	12
Oslo	172	167
Rogaland	68	66
Telemark	73	6
Troms - Romsa - Tromssa	7	71
Trøndelag - Tröndelage	15	226
Vestfold	59	60
Vestland	21	138
Østfold	170	123

Disse filtrene er aktive: **Nye kontrakter** (Måltall), **Alternativ til læreplass** (Kontraktstype), **Alle rettstyper** (Rettstype)

Utredninger, oppdrag og analyser

1	Avgiverfylke
2	Produksjonsdato
3	Telledato uttrekk
4	Hjemstedsfylke

10	Programområdekode
11	Organisasjonsnummer (bedrift/foretak eller skole)
12	Navn bedrift/skole
13	Kommunenummer bedrift/ skole
14	Næringskode bedrift/skole
15	Sektorkode bedrift/skole
16	Navn medlemsbedrift
17	Organisasjonsnummer (medlemsbedrift)
18	Læretid fra
19	Læretid til
20	Avbrudd fra
21	Avbrudd til
22	Kontrakt avsluttet dato

25	Kontraktstype
26	Godkjentdato
27	Netto opplæringstid
28	Netto læretid
29	Tilskuddsordning
30	Stillingsprosent
31	Rettstype
32	Refusjonsfylke
33	Åpent avbrudd
34	Ny kontrakt

35	Løpende kontrakt
36	Avsluttet kontrakt
37	Bedrift er opplæringskontor
38	Næringskode medlemsbedrift
39	Sektorkode medlemsbedrift
40	Kommunenummer medlems-bedrift
41	Vekslingsmodell?
42	Kontraktsnummer
43	Yrkesfaglig rekvalifisering
44	Meropplæring
45	Fradrag skole
46	Fradrag yrkespraksis
47	Fradrag RKV

Eksempel på et oppdrag Udir har fått av departementet:

Beskrivelse av oppdraget:
Departementet ber Udir om å anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i videregående opplæring, med hovedvekt på vg1 og vg2.

Tilbudsstrukturen skal være mer håndterbar for alle fylkeskommuner, slik at de kan tilby opplæringer av høy kvalitet som arbeidslivet etterspør. Tilbudsstrukturen skal også bidra til å sikre rekruttering til alle lærefag, i landet som helhet og i de ulike fylkene, basert på nasjonale og regionale kompetansebehov. Tilbudsstrukturen skal også ta høyde for søkemønsteret til de som søker videregående opplæring og den demografiske utviklingen i Norge i årene framover.

Oppdraget har to deler:

1. Sammenstilling av kunnskapsgrunnlaget (resultatkrav for 2026, punkt 2.10) og kunnskapsgrunnlag og evaluering jf. kapittelpost 226.21 for 2026. Nasjonalt senter for yrkesfag har i sitt mandat å bidra i kunnskapsgrunnlaget for fag- og yrkesopplæringen.

2. Anbefale endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i videregående opplæring, med hovedvekt på vg1 og vg2.

Yrkesfaglig

Bygg- og anleggsteknikk

Programområder

Videregående trinn 1 (Vg1)	Videregående trinn 2 (Vg2)	Videregående trinn 3 (Vg3) eller opplæring i bedrift		Kompetanse
1. år	2. år	3. år	4. år	
Bygg- og anleggsteknikk	Anleggsgartner	Anleggsgartnerfaget		Fagbrev: Anleggsgartner
	Anleggsteknikk	Anleggsmaskinførerfaget		Fagbrev: Anleggsmaskinfører
		Anleggsrørleggerfaget		Fagbrev: Anleggsrørlegger
		Asfaltfaget		Fagbrev: Asfaltør
		Banemontørfaget		Fagbrev: Banemontør
		Brønn- og borefaget		Fagbrev: Brønnborer fastland
		Fjell- og bergverksfaget		Fagbrev: Fjell- og bergverksarbeider
		Fundamenteringsfaget		Fagbrev: Fundamenteringsarbeider
		Vei- og anleggsfaget		Fagbrev: Vei- og anleggsfagarbeider
		Veidrift- og veivedlikeholdsfaget		Fagbrev: Veidrift- og veivedlikeholdsarbeider
	Betong og mur	Betongfaget		Fagbrev: Betongfagarbeider
		Murer- og flisleggerfaget		Svennebrev: Murer- og flislegger
	Klima, energi og miljøteknikk	Isolatørfaget		Fagbrev: Isolatør
		Tak- og membrantekkerfaget		Fagbrev: Tak- og membrantekker
		Ventilasjons- og blikkenslagerfaget		Svennebrev: Blikkenslager
	Overflateteknikk	Industrimalerfaget		Fagbrev: Industrimaler
		Maler- og overflateteknikkfaget		Svennebrev: Maler
	Rørlegger	Rørleggerfaget		Svennebrev: Rørlegger
	Trearbeid			
	Treteknikk	Industrisnekkerfaget		
		Snekkerfaget		Svennebrev: Snekker
		Trelast- og limtreproduksjonsfaget		Fagbrev: Fagoperatør i trelast- og limtreproduksjon
	Tømrer	Tømrerfaget		Svennebrev: Tømrer
	Brannforebyggerfaget			Svennebrev: Brannforebygger
	Byggdrifterfaget			Fagbrev: Byggdrifter
	Byggmontasjefaget			Fagbrev: Byggmontør
	Gipsmakerfaget			
	Glassfaget			Fagbrev: Glassfagarbeider
	Renholdsoperatørfaget			Fagbrev: Renholdsoperatør
	Steinfaget			Fagbrev: Steinfagarbeider
	Stillasbyggerfaget			Fagbrev: Stillasbygger

viblno
Fylkenes informasjonstjeneste for søkere til videregående opplæring

Hvor lang er typisk kontraktstid for de som tar fagbrev på jobb?

Hvor mange får mer opplæring i bedrift?

Er det mange som får fradrag i læretiden? I Hvilke fag? Fradrag på hvilket grunnlag?

Hvor mange får mer opplæring organisert som alternativ til opplæring i bedrift? I hvilke fag?

I hvilke fag må mange i fagopplæring ha mer opplæring?

Hvor mange under/over 25 går modulstrukturert opplæring og får opplæring i bedrift?

Hvor mange tegner en kontrakt nummer to i samme lærefag?

Hvor mange får full opplæring i bedrift / full opplæring i bedrift etter vg1?

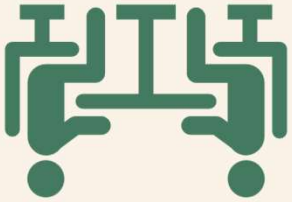
Hvilke krysninger er det til lærefag fra andre vg2 programområder enn det lærefaget bygger på?

I hvilke fag får ungdom full opplæring i bedrift / full opplæring i bedrift etter vg1?

I hvilke fylker får ungdom oftere full opplæring i bedrift / full opplæring i bedrift etter vg1?

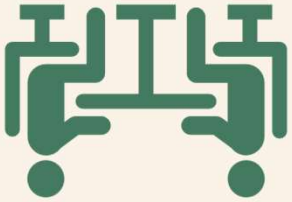
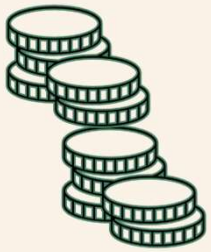
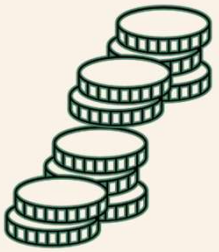
Gode grunnlagsdata er viktig for å utvikle videregående opplæring

Statistikk er viktig inn mot beskrivelsene i statsbudsjettet

Dialog med fylkeskommunene

Dialog finnes

Utdanningsdirektoratet skal støtte fylkeskommunene i arbeidet med dimensjonering

Dialog om implementering av modulstrukturert opplæring og ny opplæringslov

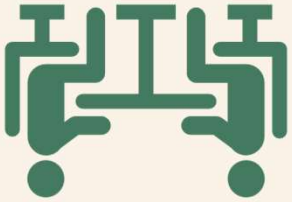
Dialog mellom Utdanningsdirektoratet og Fylkesdirektørkollegiet for kompetanse og utdanning (FKU) / Fylkesutdanningssjefene

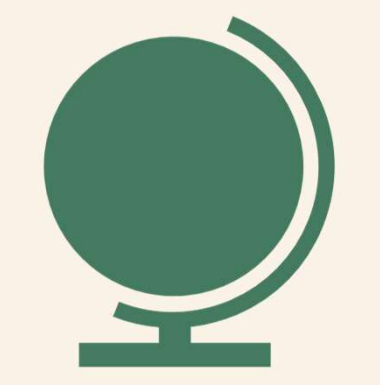
Dialog med statsforvalter

Godt datagrunnlag, med riktig og enhetlig registrering, kan legge grunnlaget for god dialog mellom fylkeskommunen og utdanningsmyndighetene og bedre arbeid med viktige problemstillinger i sektor

Når det finnes gode grunnlagsdata er det mulig for Udir å ta ut statistikk og være bedre forberedt til møter med fylkeskommunene

Dialogen mellom FK og Udir kan da i større grad handle om problemstillinger FK møter på, heller enn at tiden må gå til at FK må dele tall med Udir.

Konsekvenser av god datakvalitet

Vi kan følge utvikling over tid

Data er sammenligbare på tvers av fylker

Styringsinformasjonen styrkes

Det blir enklere å vurdere økonomiske konsekvenser med mer

Bedre beslutningsgrunnlag

God datakvalitet gir et bedre beslutningsgrunnlag i møte med utfordringer rundt videregående opplæring